

Protokoll fra møte i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi i VKM, tirsdag 23.08.05 kl. 10.00 – 14.30

Deltakere

Fra Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi:

Lene Frost Andersen, Livar Frøyland, Ragnhild Halvorsen, Margaretha Haugen (møteleder), Kåre Julshamn, Helle Margrete Meltzer og Jan Erik Paulsen

Frafall: Martinus Løvik og Judith Narvhus

Fra sekretariatet til VKM:

Bente Mangschou (Ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Nestleder for faggruppen, Margaretha Haugen, ønsket velkommen til det åttende møtet i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi.

Jan Erik Paulsen opplyste om at han deltok i arbeidet med å vurdere trehalose for SNTs vitenskapskomité.

Helle Margrete Meltzer og Margaretha Haugen opplyste om at de mottar forskningsstøtte fra Opplysningskontoret for melk.

Ingen erklærte seg inhabile på dette møtet.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Det var ingen kommentarer til møteinnkallelse og dagsorden.

3 Saker som ble behandlet på møtet

Modell for vurdering av berikning

Utkast til norsk modell for vurdering av berikning ble diskutert. En arbeidsgruppe bestående av Margaretha Haugen, Kåre Julshamn og Helle Margrete Meltzer fra VKM har gjennomgått danskenes forslag til vektdifferensiert for "upper tolerable intake"- level (UL) for ulike aldersgrupper og guidance levels der Scientific committee for food (SCF) eller EFSA ikke har fastsatt UL. Christina Bergsten har deltatt fra Mattilsynet. Arbeidsgruppen har gått inn i datagrunnlaget for danskenes vurdering, sett på danskenes referanser, og vurdert hvorvidt det bør gjøres andre vurderinger i Norge. Danskenes vurdering er i stor grad basert på rapporten fra Expert Group on Vitamins and Minerals (EVM) Safe Upper Levels for Vitamins and minerals, 2003. Rapporten er tilgjengelig på nettsidene til Food Standard Agency, UK <http://www.food.gov.uk/>.

Verdier for ulike aldersgrupper er ekstrapolert fra verdier for voksne på bakgrunn av kroppsoverflate ($BW^{0,75}$).

Der SCF ikke har fastsatt UL benyttes såkalte guidance level (GL) basert på vurderinger fra henholdsvis EVM og danske myndigheter. Faggruppen støtter vurderingen fra UK og DK, og anser at GL-verdier fastsatt i den danske berikningsmodellen kan benyttes i berikningsmodell tilpasset norske forhold. Faggruppen anser det som viktig at UL og GL-verdier i modellen blir endret/korrigert i samsvar med eventuell ny forskning, og vil diskutere verdiene årlig på faggruppemøtene.

UL for folsyre og GL for magnesium gjelder bare for næringsstoff tilsatt ved berikning eller i kosttilskudd, og ikke naturlig forekommende. Danskene har inkludert magnesium fra drikkevann i sin modell, men faggruppen anser ikke at drikkevann er en relevant kilde i Norge. Magnesium fra drikkevann er derfor ikke inkludert i norsk tilpasning av modellen.

På bakgrunn av en nylig publisert metaanalyse (Meta-Analysis: High-dosage

Vitamin E Supplementation may increase All-Cause Mortality, Miller et al. Ann Intern Med 2005;142:37-47) som viser økt dødelighet ved høyt inntak av vitamin E-tilskudd, vil faggruppen diskutere hvorvidt UL fastsatt av SCF 23. april 2003 bør revurderes på neste faggruppemøte.

Faggruppen diskuterte hvorvidt inntaksberegningene for 95 persentilen av menn 16-29 år er pålitelige. Energiinntaket ligger langt over energiinntaket for sammenlignbar gruppe i Danmark. Noe av avviket skyldes at det er benyttet ulike metoder i Norge og Danmark, men hovedårsaken er at enkelte menn i NORKOST har et usannsynlig høyt inntak. Menn 16-29 år er den mest sårbare gruppen for kalsium. Sekretariatet skal inntaksberegne 90 persentilen og 95 persentilen med cut-off-verdier for denne gruppen. Disse beregningene vil vise medlemmene i faggruppen hvilket utslag dette får for eventuell berikning med kalsium. Faggruppen vil ta stilling til hvilke verdier som skal benyttes for denne befolkningsgruppen per e-post.

Det var enighet i faggruppen på sist møte at lettprodukter bør behandles som sine analoge ikke-lettprodukter. Det er en naturlig konsekvens av at modellen er basert på berikning per energienhet. Faggruppen mener imidlertid at omvendt prinsipp bør gjelde for melk. H-melk bør dermed vurderes som lettmelk (ca 1,5 % fett).

Det foreligger ikke datagrunnlag for inntaksberegninger for biotin og pantotensyre i Norge. Faggruppen mener at norske myndigheter kan benytte danske verdier inntil videre. Faggruppen bemerket imidlertid at danskenes verdier er usikre estimater.

Det knytter seg stor usikkerhet til en rekke av faktorene som inngår i modellen, Faggruppen foreslår derfor at dataene i tabellen begrenses til to signifikante siffer.

Utkast til modell vil bli endret i samsvar med faggruppens innspill på møtet og sendt faggruppen for siste kommentering og eventuell endelig godkjenning.

Vurdering av 15 berikningssaker

Utkast til vurdering av tilsetning av vitaminer og mineraler til 14 drikker og ulike typer melk ble gjennomgått. Sekretariatet bearbeider dokumentet i samsvar med det medlemmene i faggruppen ble enige om på møtet, samt supplerer med nye tall fra berikningsmodellen (se ovenfor) som framkommer når GL for de resterende stoffene nå er fastsatt av faggruppen. Nytt utkast sendes så faggruppen for kommentering og endelig godkjenning.

Utvikling av generelle eksponeringsmodellverktøy

Henvendelse fra ad hoc gruppen for eksponeringsmodellverktøy ble diskutert. Det mangler data for å foreta beregninger basert på probabilistiske metoder for næringsstoffer i Norge. Probabilistiske metoder ville imidlertid vært et aktuelt verktøy i forbindelse med vurdering av berikningssaker og ny mat saker. Faggruppen vil besvare henvendelsen fra ad hoc gruppen. Et utkast vil bli sendt faggruppen for kommentering.

Status for øvrige saker i faggruppen

Nytt næringsmiddel, trehalose

Mattilsynet har bedt VKM foreta en risikovurdering av trehalose som ingrediens i næringsdrikk. Trehalose ble godkjent som ny mat-ingrediens i EU i 2001. Faggruppen vil

gjennomgå vurderinger for trehalose som er gjort i EU og Storbritannia tidligere, og om det er ny litteratur av relevans etter disse vurderingene. Faggruppen vil også vurdere om det foreligger særnorske forhold. Framstillingsprosessen for angjeldende trehalose er vurdert av SNTs vitenskapskomité, Ny mat-gruppen.

Nytt næringsmiddel, guarkjernemel

Mattilsynet har bedt VKM foreta en helserisikovurdering av delvis hydrolysert guarkjernemel som ny næringsmiddelingsrediens i Norge. Delvis hydrolysert guarkjernemel er tillatt som tilsetningsstoff i en rekke matvarer i EU, men er ikke vurdert under EUs Novel Food forordning ettersom det ble tatt i bruk før ordningen trådte i kraft i EU.

Helhetsvurdering av fisk

De fleste kapitlene er ferdigstilt, og arbeidet er så langt i rute. Det er planlagt at første utkast til rapport skal foreligge til møte i HK i oktober.

Utredning av helsemessige konsekvenser ved bruk av søtstoffer i stedet for sukker i leskedrikker og saft

Ad hoc gruppen er i gang med de teoretiske kapitlene i rapporten. Arbeidet er foreløpig i rute. Det er imidlertid sannsynlig at inntaksberegningene fra Mattilsynet blir forsinket. I så fall vil ferdigstilling av rapporten fra ad hoc gruppen også bli forsinket.

4 Møter o.a. av felles interesse

Det arrangeres nordisk fellesmøte for Nordisk komité for ernæring og Nordisk nettverk for toksikologi i Sverige 7. september der tema er risikovurdering av næringsstoffer. To medlemmer av faggruppe 7 skal delta på møtet.

5 Eventuelt

Første møte i arbeidsgruppe under Nasjonalt råd for ernæring som skal se på behov for tiltak for å øke inntaket av vitamin D hos enkelte grupper av befolkningen skal være 29. august d.å.. Jan Erik Paulsen representerer VKM i arbeidsgruppen.

Nye møtedatoer

Kommende møter i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi er planlagt tirsdag 25.10.05 kl. 10.00 – 14.30 og 22.11.05 kl. 10.00 – 14.30.